

KEKSINTÖ

4/2008

UUTISET

keksintö- ja
innovaatioalan
ammattilehti

INNOSUOMI 2008
-palkitut

Syysseminaarin
satoa

Miten lainsäädäntö
tukee keksijää?

Pohjois-Suomen
keksijät esittäytyvät

Jäähirsi
– keksintöjä vedestä

Julkaisija

Suomen Keksijäin Keskusliitto KEKE ry

Päätoimittaja

Yrjö Rinta-Jouppi
puh. 0500 721 789
keksintouutiset@kekery.fi
yrjo.rinta-jouppi@kolumbus.fi

Toimitus

Keksintöuutiset
Radiokatu 20, 2.krs
00240 Helsinki
puh. 09 2780 0002
keksintouutiset@kekery.fi
Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Toimituskunta

Pentti Juhala
Yrjö Rinta-Jouppi
Maija Salonoja-Linden

Tilaushinnat 2009

Lehti ilmestyy 4 kertaa
Vuosikerran hinta 40 euroa.
Keksijäyhdistysten jäsenille lehti
tulee jäsenetuna.

Taitto

AD Krista Jännäri
Mainospalvelu Kristasta Oy
Kuoppamäentie 81, 05450 NUKARI
puh. 09 2906 4130
fax 09 2906 4131
mainospalvelu.kristasta@kolumbus.fi
www.mainospalvelu.net

Painopaikka

Graficolor Ky
Vilhovuorenkatu 11 D, 00530 HELSINKI
puh. 09 8494 560

ISSN 0359-0291
37. vuosikerta

Ilmoitusmyynti

Tuplas Oy
Haavikkotie 42, 04260 KERAVA
puh. 09 242 0119, 0400 955 295
fax 09 294 6154

Ilmoitusaineistot 2009

no	aineistot	ilmestymispäivä
1	31.01.	viikko 08
2	02.05.	viikko 22
3	17.08.	viikko 37
4	12.11.	viikko 50

Svensk resumé

Micael Näse
puh. 050 533 1559
micael.nase@micweb.fi

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Uutisikkuna	4
Syysseminaarin satoa.....	6
Työsuhdekeksintö.....	7
Miten lainsäädäntö tukee keksijää?.....	8
Laki työsuhdekeksinnöistä.....	9
Mielipiteitä.....	10
Pohjois-Suomessa toivotaan yhteistyötä kautta maan.....	11
Toimi Holck keksii mitä tarvitaan.....	13
Keksintöjä vedestä.....	14
Erkki Soinin tie neulansilmän läpi.....	15
Spede Pasasen muistokilpailu.....	17
Keksintöjen viikko.....	19
INNOSUOMI 2008.....	22
Den nationella innovations strategi.....	29
Yhdistykset toimivat.....	11–13
Svensk Resumé	27

Yhteystietoja:

- Keksintösäätiö.....	30
- Innovaatioasiamiehet yliopistoissa.....	30
- Keksintöasiamiehet TE-keskuksissa.....	30
- Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry / Finska Patentombudsföreningen rf.....	31
- Palvelukortti.....	33
- KEKEN jäsenyhdistykset.....	33

Kansikuvat:
Wixu Design Oy Ltd ja
Aimo Virtanen

Suomen Keksijäin Keskusliitto KEKE ry
Centralförbundet för Finlands uppfinnare rf

Liiton puheenjohtaja: Yrjö Rinta-Jouppi, kauppat. tohtori, tekn. lis.

Hallitus 2008: Puheenjohtaja Pentti Juhala, 1.varapuheenjohtaja Lauri Nederström, 2.varapuheenjohtaja Seppo Haavisto. Jäsenet: Raimo Flink, Kauko Kareinen, Veijo Kareinen, Reino Pendikainen, Pekka Turunen ja Veijo Vaakanainen. Varajäsenet: Eero Lohikoski, Pertti Pappinen ja Olavi Rantala.

Toiminnanjohtaja Maija Salonoja-Lindén, Radiokatu 20, 00240 Helsinki.
Puhelin (09) 2780 0002, kekery@kekery.fi, www.kekery.fi.

JULKISTAMINEN SUOJAA KEKSINNÖN

Idea on luova ajatus. Toimiva tai toimimaton. Keksintö sen sijaan on idean toteutus. Se on ainakin jollakin tavoin toimiva. Kun keksintöä aletaan hyödyntää yhteiskunnassa, puhutaan innovaatiosta. Tällöin keksintö on toimiva ja jopa hyödyllinen. Nämä käsitteet ovat julkisuudessa käydyissä keskusteluissa ja kirjoituksissa täysin sekaisin. Idearikkaita ihmisiä on paljon, keksijöitä huomattavasti vähemmän. Innovaattori sen sijaan on hyvin harvinainen ihmislaji.

Aito keksijä aktivoituu arjen ongelmista

Keksijät ovat ihmisiä, jotka laittavat idean käytännölliseen muotoon, jota ulkopuolinen voi tarkastella ja arvioida. Tarvitaan siis uskallusta ja valmiutta ottaa vastaan sekä tunnustusta, että kritiikkiä. Yleensä tarjolla on jälkimmäistä. Keksijän tulee olla paksunahkainen ja pitkäjänteinen, koska keksintö on harvoin muutoksitta ja panostuksitta valmis innovaatio. Kuka tahansa voi ideoida tuntematta luonnonlakeja tai taloudellisia realiteetteja. Keksijän täytyy tuntea toimivan toteutuksen edellytyksiä joko käytännön, tai teorian tuella. Edullisinta on näiden yhdistelmä. Pelkkä teorian pohjalta tapahtuva keksiminen liittyy useimmiten tutkimustoimintaan ja syntyvä keksintö ei yleensä ole tuote, vaan toimiva uusi teoria. Aito keksijä aktivoituu arjen ongelmista ja havaitsemistaan puutteellisuuksista. Keksijä haluaa korjata asioita. Myyjä haluaa myydä, ja poliitikko haluaa esiintyä havaitessaan tilaisuuden. Keksijä näkee asiat kokonaisuuksina, usein visuaalisesti. Keksintö nähdään valmiina. Askeleittain eteneminen ei ole keksimistä, vaan tutkimustoimintaa tai jo keksityn asian analysointia. Keksintö ei juuri koskaan ole uusi, vaan jonkin vanhemman keksinnön muunnos tai useamman tunnetun keksinnön yhdistelmä. Parhaat keksijät tuntevat keksintöjen historiaa myös oman alansa ulkopuolelta. Keksinnön todellinen nerous on aina sen yksinkertaisuudessa.

Keksintö on hyvä, kun kuka tahansa voi sanoa: ”Olisinhan minäkin tuon keksinyt”. Huonot keksinnöt ovat mutkikkaita väkisin tehtyjä ”risukasoja”. Toimivat, kun on hengittämättä. Jostakin syystä teknisen alan keksintöjä tekevät pääasiassa miehet. Naisten keksiminen liittyy tutkimustoimintaan ja sosiaalisiin innovaatioihin. Näitä yhdistelemällä voisi syntyä parempaa tulosta. Keksiminen on aina yksilön toimintaa ja usein myös yksinäistä. Tiimi ei keksi mitään paljon puheesta huolimatta. Se on tehokas rutiinien toteuttamisessa. Ei läheskään aina edes siinä. Vanha tarina kertoo komiteasta, jonka tehtävänä oli keksiä hevonen. Tuloksena oli kameli.

Tuhat insinööriä ei voi olla väärässä?

Poliittinen tarkoituksenmukaisuus ja siihen liittyvien intressiryhmien huomioiminen on tärkeämpää, kuin yksittäisen keksijän tukeminen. Suuri yleisö suhtautuu useimmiten keksijään tämän yleisen ilmapiirin mukaisesti. Lausunnot: ”Jos tuo toimisi, se olisi jo keksitty” tai ”Miten tuhat insinööriä voisi olla väärässä?”. Asioiden sisällön viileä arviointi on yksittäiselle ihmiselle vaikeaa. Järjestelmä sen sijaan voisi halutessaan tehdä sitä. Se vaatisi moraalaa ja selkärankaa. Yhteiskuntakaan ei aina ole keksinnön tasolla. Keksintö saa väistyä. Osasyynä on normaali ihmisyyden muutosvastarinta. Joskus kyse on taloudellisista eturistiriidoista Vanha keksintö takaa paremmin jo voimassa olevan edunjaon. Uusi olisi uhka sille.

Keksijät ovat mustasukkaisia keksinnöistään. Pitävät niitä omina lapsinaan. Salaavatkin, kuten luvattomasta suhteesta syntyneitä. Virallinen taho tarjoutuu tilanteeseen pukiksi kaalimaan vartijana. Patentoiminen on keksijälle usein työläs, kallis ja tehotonkin tapa suojella perillistään. Se on tapa, jolla keksintö julkistetaan tehokkaimmin siellä, missä sitä ei pitäisi tehdä. Suuret yritykset tutkivat

jatkuvasti patenttihakemuksia. Kiinnostavista pyritään löytämään porsaanreikiä, tai ne varastetaan sellaisinaan. Keksijä on voimaton. Itselläni on kokemusta suomalaisesta suuryrityksestä, josta ei edes kysytty patentin hintaa vaan yritettiin varastaa se bulvaaniyrityksen avulla. Sama yritys vaati luopumaan rekisteröimistäni tuotemerkistä. Luopuivat vaateesta, kun lupasin julkistaa asian.

Teollisuuden tekijänoikeuslaki keksintöjen suojana

Suomessa täydellisesti pimennossa pidetty teollisuuden tekijänoikeuslaki takaa keksinnön suojauksen ilman patentointia, rekisteröintiä ja kustannuksia. Tarvitsee vain dokumentoida ja julkistaa keksintö. Tekijänoikeus voidaan todentaa jopa lehtikirjoituksen päivämäärän perusteella. Samoin rahoittajille laadittujen asiakirjojen ja liiketoimintasuunnitelman avulla. Alkuperäiset tekijänoikeudet eivät siirry ilman oikeudenhaltijan lupaa edes konkurssipesälle. Tässä asiassa me olemme 100–200 vuotta jäljessä sivistynyttä maailmaa. Etelä-Afrikkalaisen laulun tekijän perilliset saavat tekijänoikeuskorvauksia 1930-luvulla tehdystä laulusta. Suomalaisen järjestelmätoimittajan keksintöjä vie pörssiyritys sumeilematta Kiinaan tehden suuria voittoja. EY on solminut tästä WTO:n kanssa sopimuksen vuonna 1995. Siihen liittyvän TRIPS-sopimuksen 27. artiklan 1. kohdasta löytyy asiaan liisäinformaatiota.

SEPPO VEIKANMAA
Pohjois-Suomen Keksijät ry
puheenjohtaja
seppo.veikanmaa@outel.fi